ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Δραχμὰς 7.50
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... Φρ. Χρ. 8

ΕΤΟΣ Γ' — ΑΡΙΘΜΟΣ 75

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10
Διὰ πᾶσαν αἴτησιν:
"ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ,, ΑΘΗΝΑΣ
Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Δεκεμβρίου 1907

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ τὸν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπται τῆς ὕλης καὶ ὑπεύθυνοι
ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ
Π. ΛΑΓΟΠΑΤΗΣ — Α. ΜΠΟΥΚΡΑΣ
Δικηγόροι ἐν Ἀθήναις

ΕΡΡΙΚΟΥ DERNBURG

Η ΦΑΝΤΑΣΙΑ ΕΝ ΤΩι ΔΙΚΑΙΩι

Διάλεξις ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 21 Μαρτίου 1894 τῆς «Ἑταιρίας τῶν Νομικῶν» ἐν Βιέννῃ.

[Κατὰ μετάφρασιν τοῦ ἐν Ἀθήναις δικηγόρου κ. *Πέτρου Θηβαίου*.]

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.)

Μετὰ τὰς γενικὰς ταύτας παρατηρήσεις στρέφομαι ἤδη πρὸς τὴν Γερμανίαν εἰδικώτερον, ὅπως ἐρευνήσω ποίαν θέσιν κατεῖχε παλαιότερον ἡ φαντασία ἐν τῷ Γερμανικῷ δικαίῳ καὶ τί σημαίνει αὕτη σήμερον διὰ τὴν νομοθεσίαν καὶ τὴν νομικὴν ταύτης ἐπιστήμην.

Ἡ ἀντίθεσις, ἡ ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ὑφισταμένη μεταξὺ τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος, εἶνε πλέον ἢ ἀπότομος.

Ἄλλοτε τὸ Γερμανικὸν δίκαιον ἦτο ἐκτάκτως ποιητικόν, πλούσιον εἰς εἰκόνας, πλῆρες φαντασίας. Οἱ θεσμοὶ ἦσαν τὸ προϊὸν τῆς ποιητικῆς ῥώμης τῆς λαϊκῆς ψυχῆς, τὸ δὲ δίκαιον ἐνέπνεεν ἡ πίστις. Πανταχοῦ ἐν αὐτῇ διαφαίνεται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ὑπὸ ποικίλας μορφὰς καὶ ἀναριθμήτους τύπους.

Τὸ λεκτικὸν τῆς παλαιᾶς Γερμανικῆς νομοθεσίας δὲν εἶνε στενὸν τὰ ὅρια καὶ πλαστικόν, ὅπως τῆς παλαιοτάτης Ρωμαϊκῆς, ἀλλ' ἀλληγορικὸν καὶ ζωηρόν, μετά τινος χρώματος εἰρωνείας.

Ἡ προσήλωσις τοῦ παλαιοῦ Γερμανικοῦ δικαίου εἰς τὴν φύσιν καὶ τὰς μυστηριώδεις δυνάμεις, ἰδίᾳ δὲ ἡ σημασία ἣν ἀπέδιδε τοῦτο πρὸς τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, πρὸς τὸ μεσουράνημα καὶ πρὸς τὴν δύσιν, εἶνε σημεῖον κοινόν, παρατηρούμενον καὶ εἰς δίκαια παλαιοτέρων ἐποχῶν. Ἰδιαίτερον ὅμως τούτου χαρακτηριστικὸν εἶνε ἡ ποιητικὴ τάσις, χάριν τῆς ὁποίας ἀποφεύγει κατὰ τὴν διαμόρφωσιν τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ὑποχρεώσεων, τὸ στερεότυπον μέτρον καὶ τοὺς μηχανικοὺς ἀριθμούς, τάσσει δὲ τοὺς κανόνας καθ' ὃν τρόπον ἐξαγγέλλονται τὰ θεῖα παραγγέλματα. Κατανέμει τὴν γῆν λαμβάνον ὡς μέτρον τὸ πήδημα τοῦ ἀλέκτορος ἢ τῆς γαλῆς καὶ μετρᾷ τὴν ἀπόστασιν μὲ τὸ μῆκος εἰς ὃ ἐξικνεῖται λίθος ῥιπτόμενος ὑπὸ ἀνδρός.

Ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐμβαθύνει εἰς τὴν φύσιν καὶ ἐκ ταύτης ἀπορρέει καὶ μετ' αὐτῆς ζῇ, ἀποκαλύπτεται ἐκ τῶν ἀπείρων νομικῶν συμβόλων. Γῆ, χόρτα, χλόη, ὕδωρ, οἶνος καὶ αἷμα, κύων, γαλῆ, ἀλέκτωρ καὶ ὄρνις ἢ ἀσπίς, ἄτρακτος, χειρόκτια καὶ ὑποδήματα, ἦσαν συμβολικοὶ ὅροι διαφόρων νομικῶν σχέσεων. Ἕκαστον τῶν συμβόλων τούτων, παρατηρεῖ ὁ Ἰάκωβος Grimm, εἶχε τὴν μυστηριώδη, τὴν ἱεράν, τὴν συμβολικὴν σημασίαν του. Ἐὰν ἡ σημασία αὕτη δὲν ὑπῆρχε, δὲν θὰ ὑπῆρχε οὔτε ἡ γενικὴ πίστις οὔτε ἡ ἀπὸ παραδόσεως ἀντίληψις.

Ἐν τούτοις ἡ φυσικὴ ζωή, ἐξ ἧς ἐνεπνέοντο οἱ ἀρχαῖοι νομικοὶ θεσμοί, ἔδει κατ' ἀνάγκην νὰ ὑπεχώρει ἅμα τῇ ἐμφανίσει τῆς πνευματικῆς προόδου. Ἀφ' ἧς ἐποχῆς οἱ Γερμανοὶ ἀπέβαλον τὴν ἐκ παραδόσεων ἀνεπτυγμένην παρ' αὐτοῖς ἀποστροφὴν πρὸς τὰς πόλεις, ὅτε τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ πληθυσμοῦ ἔπαυσεν ἀναπνέον ἐντὸς τῶν δασῶν καὶ ὑπὸ τὸν ἐλεύθερον ὁρίζοντα, ἤρχισε δὲ νὰ ἀσφυκτιᾷ ὑπὸ τὴν στέγην τῶν πόλεων καὶ νὰ συνωθῆται ἐν ταῖς στενωποῖς, ὅπου οὔτε σῖτος φύεται οὔτε καρποὶ ὡριμάζουν, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ τὸ δίκαιον αὐτῶν ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ ἀλλοίωσιν. Ὅτε δὲ ἡ ἀνάγκη τῆς στενωτέρας ὀργανώσεως κατέστη ἐπιτακτική, τότε τὴν ἕδραν τοῦ λαϊκοῦ δικαστοῦ κατέλαβεν ὁ ἀξιωματοῦχος δικαστής, ὁ πολυμαθὴς νομικός, ὅστις ἐχειρίζετο πλέον καὶ ἐφήρμοζε τὸ δίκαιον οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παραδόσεων, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ξένων νόμων τοῦ Ρωμαϊκοῦ καὶ Κανονικοῦ δικαίου.

Διὰ τούτων οὐδεμίαν κατ' οὐδενὸς προτίθεμαι νὰ ἐξενέγκω μομφήν, καθότι εἰμαι τῆς γνώμης ὅτι ἄνευ τῶν τόσον σταθερῶς συνηρμοσμένων κανόνων τῶν ξένων τούτων δικαίων, τὰ Γερμανικὰ φύλα οὐδέποτε θὰ προήγοντο μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ ἀποτελέσωσι Γερμανικὰ Κράτη. Παρ' ὅλα ὅμως ταῦτα εἶνε ἀναμφίβολον, ὅτι πάντοτε οὐχὶ ἐπωφελῶς ἐπέδρασαν *οἱ νομικοὶ* ἐπὶ τῶν λαῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἰδεῶν τούτων, τοῦτ' αὐτὸ δὲ συνέβη καὶ ἐν Γερμανίᾳ, ἔνθα ὁ ἀκατάσχετος χείμαρρος τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου παρέσυρε πᾶν τὸ ποιητικὸν ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἐθνικοῦ ταύτης δικαίου, οὗτινος ἡ χρησιμότης ἦτο προφανής. Ἀλλὰ μήπως, ἀπὸ τοιαύτης ἀπόψεως καὶ οἱ σύγχρονοι νομοθέται εἶνε ὀλιγώτερον ἐπιβλαβεῖς τῶν *δοκτόρων* τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος;

Ἐξ ἄλλου ὅμως οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ, ὅτι καὶ ἡ νομοθεσία ὑπέκυψεν εἰς τὴν ἀνάγκην ἐκείνην, ἣν ἡ νέα ἐποχὴ παρήγαγε. Πᾶσα ἡ σημερινὴ κίνησις, μετὰ τῆς ὁποίας ζυμοῦται τὸ δίκαιον, βαίνει μετὰ νηφαλιότητος καὶ μετὰ καθαρῶς ἐπαγγελματικῆς περισκέψεως. Ἐν τῷ ἄσθματι ἐξ οὗ εἶνε κατειλημμένη ἡ σημερινὴ ἀνθρωπότης, ἡ κατόπισθεν τοῦ κέρδους καὶ τοῦ πλούτου ἰλιγγιωδῶς τρέχουσα, τὰ πάντα φαίνονται ὡς ἕρμα παρακωλῦον τὴν ἀκατάσχετον ταχύτητα. Ὑπάρχουσί τινες, οἵτινες φρονοῦσιν, ὅτι ἐν τῷ δικαίῳ τῆς σήμερον ἀναφαίνεται ἡ φαντασία μόνον ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς ριψοκινδύνου κερδοσκοπίας, ὅπου οἱ ἀριθμοὶ διαδέχονται ἀλλήλους, πάντα ὅμως ταῦτα ἀποτελοῦσι τὴν ἐπιφάνειαν ἁπλῶς τῶν πραγμάτων. *Αἱ μεγάλαι ἀναλλοίωτοι σχέσεις τῶν ἀνθρώπων, τόσον ἐν τῷ δημοσίῳ ὅσον καὶ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ βασίζονται τόσον σήμερον ὅσον καὶ ἔκπαλαι ἐπὶ κρίκων οὓς σύρει ἡ φαντασία.* Ποία θὰ ἦτο ἡ τύχη τῆς πολιτείας καὶ τῆς οἰκογενείας ἢ τῶν σχέσεων τῆς ἐντολῆς καὶ τῆς μισθώσεως ἄνευ τῆς καλῆς πίστεως; Πῶς θὰ συνεκροτεῖτο ὁ πολιτικὸς καὶ ὁ κοινωνικὸς βίος ἄνευ τῆς προσηλώσεως τοῦ λαοῦ εἰς τὰς παραδόσεις του! Καλὴ πίστις ὅμως δὲν σημαίνει ἄρθρα νόμου. Εἶνε τὸ ἀπαύγασμα εὐγενοῦς καὶ ἀκμαίας φαντασίας.

Μὲ τὸ συναίσθημα τῆς καλῆς πίστεως εἶνε συνδεδεμένον ἀρρήκτως τὸ συναίσθημα τῆς τιμῆς ἐν γένει, τῆς τιμῆς ἑκάστης κατ' ἰδίαν κοινωνικῆς τάξεως, τῆς τιμῆς τῶν φύλων, τῆς ἐπαγγελματικῆς τιμῆς.

Ἄνευ καλῆς πίστεως καὶ τιμῆς τὸ δίκαιον κατ' ἀνάγκην καταρρέει. Ἀμφότεραι ὅμως εἶνε θυγατέρες τῆς φαντασίας, καθότι ἡ ἐνδιάθετος τιμή, ἡ βάσις πάσης ἄλλης ἐξωτερικευομένης ἐννοίας περὶ τιμῆς, οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἰδίαν προσωπικότητα, ὃν πᾶς ἀπ' εὐθείας συναισθάνεται.

Ἀλλὰ μήπως τὸ ἱπποτικὸν συναίσθημα ὅπερ κινεῖ τὸν νομοθέτην ἵνα ἀναλάβῃ ὑπὸ τὴν προστασίαν του τοὺς ἀνηλίκους, τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς ἀδυνάτους ἐν γένει, δὲν εἶνε ἀποτέλεσμα φαντασίας εὐγενοῦς;

Ἐκ τούτων ἀκραδάντως καταλήγει τις εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ σήμερον ἀκόμη ἡ φαντασία ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον τοῦ κοινωνικοῦ βίου.

Ταῦτα πάντα ἡ σύγχρονος νομοθεσία δὲν ἠδυνήθη ν' ἀρνηθῇ ἐξ ὁλοκλήρου, ἐν γνώσει δὲ τούτων διατελοῦσα, ὁλονὲν ἀπομακρύνεται ἐκ τῶν σημείων ἐκείνων δι' ὧν θὰ ἐχρησιμοποίει τὴν φαντασίαν· οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ συχνότατα, ἄνευ ἀνάγκης τινός, ἄλλοτε μὲν ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀνάγκης πρὸς διευκόλυνσιν συναλλαγῶν καὶ ἄλλοτε πρὸς θεραπείαν κοινωνικῶν ἀναγκῶν ἄλλων, τείνει νὰ ἀπονευρώσῃ τὴν λαϊκὴν φαντασίαν καὶ πᾶν ἀνώτερον τοῦ λαοῦ συναίσθημα.

Εὐνόητον ὅτι ἐν τῇ διαλέξει μου ταύτῃ ἀποβαίνει ἀδύνατον νὰ παρακολουθήσω βῆμα πρὸς βῆμα τὴν νομοθεσίαν ὅπως οὕτως ἀποδείξω τὴν τάσιν ταύτης ἐκείνην, ὅπως ἐπίσης ἀτελεύτητος θ' ἀπέβαινεν ἡ διάλεξίς μου, ἂν πρὸς τοῦτο ἀνελάμβανον νὰ ἐξετάσω ἀπὸ τοιαύτης ἀπόψεως τὸ νομοσχέδιον τοῦ Γερμανικοῦ Ἀστυκοῦ Κώδηκος (Σ.Μ. Περιττὸν νὰ λεχθῇ ὅτι ἐν ἔτει 1894, ὅτε ὁ Derburg ὡμίλει, ὁ ἐν ἰσχύει Γερμανικὸς Ἀστυκὸς Κώδηξ εὑρίσκετο ἐν σχεδίῳ).

Τινὰ ὅμως σπουδαιότερα, προσπίπτοντα εἰς τὴν πρώτην ἀντίληψιν, δὲν νομίζω ὅτι ἐξέρχομαι τοῦ θέματος, ἐὰν θίξω.

Ἱπποτικωτέραν τινὰ διεύθυνσιν φρονῶ ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἐστερεῖτο τὸ δίκαιον λαοῦ οἷος ὁ Γερμανικός, πρᾶγμα ὅπερ ὀλίγον ἔχει κατανοήσει ἡ σύγχρονος ἀστυκὴ νομοθεσία.

Ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἀνηλίκων καὶ τῶν οἰκογενειῶν καὶ πρὸς ἀνακούφισιν τῶν δικαστηρίων, ἡ ἔννοια τῆς ἀνηλικότητος ἡπλοποιήθη, πλεῖσται δὲ διατάξεις ἐξυπηρετοῦσαι τούτους ὑπεχώρησαν πρὸ τῶν χρηματολογικῶν ὑπολογισμῶν.

Τὸ προνόμιον τῆς ἐγγάμου γυναικὸς ἐν περιπτώσει πτωχεύσεως τοῦ συζύγου της κατηργήθη ὑπὸ τοῦ περὶ πτωχεύσεως νόμου, δὲν ὑφίσταται δὲ ἀκόμη καὶ ὅταν ἡ διαχείρισις καὶ ἡ ἐπικαρπία τῆς περιουσίας τῆς γυναικὸς ἀνήκῃ ἐκ τοῦ νόμου εἰς τὸν σύζυγον. Ὅλα τὰ ὠφελήματα ἄρα εἰς τὸν σύζυγον καὶ ὅλοι οἱ κίνδυνοι διὰ τὴν σύζυγον! Ὅλοι δὲ οἱ νομοθετικοὶ οὗτοι νεωτερισμοί, οἱ σκοπὸν ἀποκλειστικὸν ἔχοντες τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἐμπορίου, θίγουσι μόνον τὰς μεσαίας τάξεις, διότι οἱ μᾶλλον εὔποροι ἔχουσι καὶ τὴν γνῶσιν καὶ τὴν πρόνοιαν νὰ ἀσφαλίζωνται *διὰ τῶν προικώων συμφώνων.*

Τί νὰ εἴπῃ τις δὲ περὶ τῆς δυσμενείας ἣν πολλαπλῶς δεικνύει τὸ νεώτερον δίκαιον πρὸς τὴν γυναῖκα, ἥτις *πράχματι* ἐγκατελείφθη ὑπὸ τοῦ συζύγου της;

Δυσμενὴς ἐπίσης καταδείκνυται ἡ νεωτέρα νομοθεσία καὶ πρὸς τὴν ἀτυχεστάτην κοινωνικὴν τάξιν, οἵαν ἀποτελοῦσι τὰ νόθα τέκνα, τὰ ὁποῖα ἀπεστέρησε καὶ ἐκείνων ἀκόμη τῶν δικαιωμάτων, ἅτινα παρεῖχε πρὸς ταῦτα τὸ μέχρι τοῦδε κρατοῦν δίκαιον ἐν ᾗ περιπτώσει ἀπεβίου ἄνευ νομίμων τέκνων ὁ γεννήσας αὐτά. Ὅταν ἄρα ἀποβιώσῃ ἄνευ νομίμων τέκνων εἰς ἑκατομμυριοῦχος, τὰ πάντα περιέρχονται καὶ εἰς τοὺς μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένους συγγενεῖς του, οὐδὲν δὲ εἰς τὰ ἀνεγνωρισμένα νόθα τέκνα του. Τοῦτο ὅμως εἶνε πλέον ἢ σκληρόν, στερούμενον καὶ ἴχνους φαντασίας.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ

Τὰς ἑπομένας γραμμὰς μοι ἐφάνη ὅτι κατέστησεν ἀναγκαίας ἡ ἐπακολουθήσασα τὴν ὑπὸ τὸν ἄνωθι τίτλον καὶ ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ διατριβήν μου συζήτησις.

Κατὰ τὴν συζήτησιν ταύτην ἐξέφυγε καὶ πάλιν τὸν ἀρθογράφον τῶν «ἐρασιτεχνῶν πολιτῶν» τὸ πρόβλημα, ὅπερ πειρᾶται νὰ λύσῃ. Πρὶν δὲ νοηθῇ καλῶς τὸ πρόβλημα, εἶνε ἀδύνατος καὶ ἡ συζήτησις καὶ ἡ λύσις.

Ἐν τῇ περιπτώσει, ἥτις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἐμοῦ ὑποτυπωθέντι προβλήματι, δὲν προέχει ὁ μεταξὺ *ἀτόμων*, ἀδικοῦντος καὶ ἀδικουμένου, ἀγών.

Πάντα λοιπὸν τὰ περὶ ὑποχρεώσεως τοῦ δικαιούχου ἀτόμου πρὸς ἄμυναν ὑπὲρ τοῦ προσβαλλομένου δικαίου του καὶ κατὰ τοῦ προσβάλλοντος αὐτὸ ἀτόμου λεχθέντα, ὅσον ὡραῖα καὶ ἂν ἐλέχθησαν, οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουσιν οὔτε πρὸς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ἐξ ἧς ὡρμήθη ἡ συζήτησις, οὔτε πρὸς τὸ πρόβλημα.

Ὁ περὶ οὗ πρόκειται ἀγὼν εἶνε ἀγὼν μεταξὺ *ἀτόμου* καὶ *κοινωνίας*, εἴτε τάξεως κρατούσης ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἀρνουμένης τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ προσβληθέντος δικαίου.

Ἐν τῇ προηγουμένῃ μου διατριβῇ ἐπραγματεύθην μόνον περὶ τῶν ἐνδεχομένων μορφῶν τῆς ἀντιδράσεως τοῦ ἀτόμου κατὰ τὴν σύγκρουσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν κοινωνίαν.

Μία τῶν μορφῶν τούτων, ἡ τῆς παθητικῆς ἀντιστάσεως κατεκρίθη ἐν ταῖς στήλαις τῆς ἐφημερίδος ταύτης.

Ἡ παθητικὴ ἀντίστασις κατεκρίθη, τὸ μὲν ὡς ἐμφαίνουσα παντελῆ ἔλλειψιν θελήσεως καὶ δουλικὴν κατάπτωσιν τοῦ ἀτόμου, τὸ δὲ ὡς ἀντιστρατευομένη πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς κοινωνίας.

Ἐγράφησαν καὶ ἄλλαι αἰτιάσεις κατὰ τῆς παθητικῆς ἀντιστάσεως, ἀλλ' ἐφ' ὅσον οἱ γράψαντες αὐτὰς δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προχωρήσωσι πέραν τῆς ἀνακαλύψεως λογικῆς ἀντιφάσεως μεταξὺ τῶν δύο *λέξεων*, δὲν ὑπάρχει σοβαρὸς λόγος ν' ἀσχοληθῇ τις εἰς ἀντίκρουσίν των.

Ἂς ἐξετάσωμεν λοιπὸν τὰς ἀνωτέρω κατηγορίας, ἂν εἶνε αὗται δεδικαιολογημέναι.

Εἰς τὴν προηγουμένην διατριβήν μου διέκρινα τὸν δι' αὐτοδικίας ἀντιδρῶντα τοῦ παθητικῶς ἀνθισταμένου, ὡς τὸν μὲν πρῶτον ἐνεργοῦντα ὑπὸ τὴν ἄμεσον πίεσιν τῆς θελήσεως, τὸν δὲ δεύτερον τελοῦντα ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς σκέψεως.

Διὰ τούτου ὅμως δὲν ἐνόουν ὅτι ὁ παθητικῶς ἀνθιστάμενος στερεῖται ἀπολύτως θελήσεως. Ἐκεῖ μετεχειρίσθην, χάριν πρακτικῶν σκοπῶν καὶ πρὸς ἐντονώτερον χρωματισμὸν τῆς μεταξὺ ἐθελιστικοῦ καὶ ἰντελλεκτουαλιστικοῦ τύπου διαστολῆς, τὸν ὅρον θέλησις ὑπὸ τὴν περιωρισμένην ἔννοιαν αὐτοῦ, τὴν τῆς πρωτογόνου, εἰς ἐξωτερικὰς πράξεις ἐκδηλουμένης θελήσεως. Ἄλλως εἶνε ἀναμφίβολον, ὅτι, ἵνα φθάσῃ τις μέχρι τοῦ σημείου τοῦ ν' ἀντιστῇ παθητικῶς κατὰ κρατοῦντος δικαίου ἢ κραταύσης τάξεως ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἔχει ἀνάγκην θελήσεως καὶ μάλιστα θελήσεως διαρκεστέρας, ἔν τισι δὲ καὶ ἐντονωτέρας τῆς τοῦ αὐτοδικοῦντος.

Ἡ θέλησις εἶνε εἰς τὸν παθητικῶς ἀνθιστάμενον ἀπαραίτητος, πρῶτον μὲν ὅπως διακρίνῃ τὰ ἐλαττώματα τοῦ κρατοῦντος δικαίου, τοῦ κρατοῦντος συστήματος ἐν τῇ κοινωνίᾳ, εἶτα δὲ ὅπως μὴ ὑπακούσῃ εἰς αὐτό.

Ἀλλ' ἡ θέλησις τοῦ παθητικῶς ἀνθιστα-μένου διαφέρει ἀπὸ τὴν τοῦ αὐτοδικοῦντος, κατὰ τὴν διεύθυνσιν, ἣν λαμβάνει. Τοῦ αὐτοδικοῦντος ἡ θέλησις κατευθύνεται εἰς τὴν ἄμεσον τιμωρίαν ἑνὸς ἀδικήματος· διότι ὁ αὐτοδικῶν εὑρίσκεται ὑπὸ τὸ κράτος μόνον τῆς θελήσεως καὶ τῶν ἐγωιστικῶν ἐνστίκτων, ἡ δὲ συνείδησις αὐτοῦ, στενωθεῖσα καὶ σκοτισθεῖσα, ἀδυνατεῖ νὰ διακρίνῃ μεταξὺ τῆς ἀρνουμένης τὸ δίκαιον κοινωνίας καὶ τῶν ὀλίγων ἀδικησάντων ἀτόμων.

Τοῦ δὲ παθητικῶς ἀνθιστα-μένου ἡ θέλησις ἀποβλέπει εἰς διαρκῆ καὶ γενικὴν μεταβολήν, διότι ὁ παθητικῶς ἀνθιστάμενος εὑρίσκεται ὑπὸ τὸ κράτος τῆς σκέψεως καὶ τῆς ἀντιλήψεως τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς κοινωνίας, ὧν τὰς παραστάσεις δὲν συνεσκότισεν ἐν τῇ ψυχῇ του στιγμιαία ἔκρηξις παθῶν. Δύναταί τις βεβαίως νὰ ἐργασθῇ πρὸς ὅμοιον σκοπόν, ἤτοι πρὸς διαρκῆ καὶ γενικὴν μεταβολήν, διδάσκων καὶ συγγράφων χωρὶς καὶ ν' ἀντιστῇ παθητικῶς. Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε δυσαρμονία, ἀσυνέπεια τοῦ πρακτικοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν θεωρητικὸν ἄνθρωπον.

Καὶ ὁ παθητικῶς ἀνθιστάμενος δὲν ἀποκλείεται νὰ μεταχειρισθῇ διὰ τὸν σκοπόν του ὅμοια μέσα, διδασκαλίαν, συγγραφάς. Ἀλλ' ἡ παθητικὴ ἀντίστασις, ἡ ἄρνησις τῆς ἀναγνωρίσεως διὰ πράξεων, ἔστω καὶ τοῦ καθημερινοῦ βίου, καθεστῶτος, ὅπερ τὸ ἄτομον ἔχει καταδικάσει ἐν τῇ ψυχῇ του, ἡ ἄρνησις τῆς ὑποταγῆς εἰς τὸ καθεστὼς τοῦτο, εἶνε ἡ εἰλικρινεστέρα ἐπισφράγισις τῶν ἀρχῶν του.

Ὁ παθητικῶς ἀνθιστάμενος εἶνε πραγματικὸς ἐπαναστάτης. Ἐπαναστάτης κατὰ τοῦτο, ὅτι κρημνίζει πρῶτον ἐν τῇ ψυχῇ του τὸ δίκαιον τῆς συγκεριμένης κοινωνίας καὶ λύει τὰ δεσμά, ἅτινα τὸν συνδέουν μὲ τὴν συγκεκριμένην κοινωνωνίαν, εἶτα δέ, συνεπὴς πρὸς ἑαυτόν, ἀρνεῖται τὴν διὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ δικαίου καὶ τῆς κρατούσης τάξεως ἀναγκαίαν ἀναγνώρισιν καὶ ὑποταγήν.

Ὁ παθητικῶς ἀνθιστάμενος εἶνε εὐγενὴς ἐπαναστάτης, διότι συναισθάνεται πλέον παντὸς ἄλλου τὴν κοινωνικὴν ἀλληλεγγύην· ἀδιαφορεῖ πρὸς τὸ ὅ,τι θὰ συμβῇ πρὸς τὸ ἄτομόν του, ἀποβλέπων εἰς τὸ κατὰ τὴν ἀντίληψίν του συμφέρον τῆς κοινωνίας.

Ἀλλ' εἶνε φιλόσοφος ἐπαναστάτης, μὴ ζητῶν νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τοὺς πολλοὺς διὰ τῆς βίας τὴν γνώμην του, ἀλλὰ ζητῶν διὰ τῆς πειθοῦς καὶ τοῦ παραδείγματός του νὰ ἄρῃ ἐκ τῆς συνειδήσεως τῶν πολλῶν τὴν ἐπὶ τὸ κρατοῦν δίκαιον καὶ τὴν κρατοῦσαν τάξιν ἀναγνώρισιν καὶ ὑποταγήν, ἵνα εἰς τὴν θέσιν τῶν κρημνισθέντων εἰδώλων τοποθετηθῶσι νέαι παραστάσεις καὶ οὕτω δημιουργηθῇ νέον δίκαιον ἢ ἀναστηλωθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ δικαίου.

Εἶνε τοῦτο ἰδεολογία; Εἶνε τοῦτο ἁπλῆ θεωρία; Εἴθε καὶ ἄλλαι θεωρίαι νὰ ἐκυροῦντο ἐν τῇ πράξει ὅπως κυροῦται ἡ θεωρία τῆς παθητικῆς ἀντιστάσεως.

Καὶ ἤδη, ἐν σχέσει πρὸς τὴν περίπτωσιν ἐξ ἧς ἡ συζήτησις ὡρμήθη, ἐπιτρέπεται ἡ ἐρώτησις:

Τί ἦτο ἀνδρικώτερον καὶ τί ἀποδεικνύει μεγαλητέραν συναίσθησιν τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης;

Ἡ ἐπιδίωξις τῆς τιμωρίας ἑνὸς ἀποπειραθέντος ν' ἀδικήσῃ ἀτόμου, ἢ ἡ δημιουργία πραγματικῆς ποινικῆς δικαιοσύνης ἐν Ἑλλάδι;

Τί συντελεῖ εἰς πρόοδον τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας;

Ἡ ὑποβολὴ καταγγελίας διὰ τὸ χρονοδούλαπο, ἢ ἡ πανηγυρικὴ ἄρνησις ἀναγνωρίσεως ἔστω καὶ τῆς ἐξωτερικῆς αἴγλης τῆς καλουμένης σήμερον ποινικῆς δικαιοσύνης;

Ἀπορῶ πῶς διέφυγε τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Δικαιοσύνης» ἡ τοιαύτη ὑψίστη σημασία τῆς διαγωγῆς τοῦ διευθυντοῦ τῆς «Ἑστίας».

Ὑπό τινων ὑπεστηρίχθη ὡς ἠθικῶς καὶ κοινωνικῶς ἀνώτερον μέσον πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ προσβληθέντος δικαίου ὁ θάνατος τοῦ ἀδικήσαντος.

Πρὸς τοὺς ἔχοντας τοιαύτην ἀντίληψιν ἠθικῆς καὶ δικαίου ἡ συνεννόησις εἶνε δύσκολος.

Ἀθήνησι 10 Δεκεμβρίου 1907.

Π. Ἰ. Ἀραβαντινὸς

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. δικηγόροι ὅπως προσέλθωσι κατὰ τὴν συνεδρίασιν τοῦ συνοπτικοῦ τμήματος τοῦ Πρωτοδικείου, σήμερον Σάββατον, ἵνα ἐπιδώσωσι ἐν σώματι ἀναφορὰν πρὸς τὴν Βουλήν, σχετιζομένην μὲ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ περὶ δικογορικῶν συλλόγων νομοσχεδίου.

Ἀπὸ Τὰ Δικαστήρια Ἀθηνῶν

Ἄρειος Πάγος

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Β' τμήματος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐκδοθείσης τὸ παρελθὸν Σάββατον, ἐγένετο δεκτὴ αἴτησις ἀναιρέσεως τοῦ τέως ἐπιστάτου τῶν ποινικῶν φυλακῶν, κατ' ἀποφάσεως τοῦ ἐκεῖσε Πλημμελειοδικείου, ἐπιβαλούσης κατ' αὐτοῦ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν, κηρυχθέντος ἐνόχου ἀπολευθερώσεως φυλακισμένου ἐξ ἀμελείας.

Διὰ τὸ περίεργον τῆς ὑποθέσεως ταύτης καὶ τῶν κατ' αὐτὴν λαβόντων χώραν, τὰ ὁποῖα εἰς πᾶσαν ἄλλην εὐνομουμένην χώραν θὰ ἦσαν ἱκανὰ νὰ προεκάλουν ἐνεργείας ἄλλας, ἀναφέρομεν ξηρῶς ἐνταῦθα τὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς, ἀπὸ τῆς πράξεως, μέχρι τῆς ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου διαδικασίας.

Ὁ ἐπιστάτης τῶν ποιν. φυλακῶν Καλαμῶν εἰσήχθη εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ Πλημμελειοδικείου τῆς πόλεως ταύτης διὰ κατηγορητηρίου τοῦ μακαρίτου εἰσαγγελέως Μελετοπούλου, ἀναγάφοντος ἐπὶ λέξει:

«...*δι' ἀπελευθέρωσιν ἐξ ἀμελείας... ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 181 § 2 καὶ 24 τοῦ Ποιν. Νόμου*».

Τὸ Δικαστήριον δὲν ἀντελήφθη τὴν κατὰ παραδρομὴν προφανῶς ὑπάρχουσαν ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ ἀντίφασιν, εἰσάγοντι μὲν τὸν κατηγορούμενον ἐπὶ ἀπελευθερώσει ἐξ ἀμελείας, μνημονεύοντι δὲ ταυτοχρόνως τοῦ ἄρθρου 181 § 2, προβλέποντος τὰς περιπτώσεις ἀπελευθερώσεως ἐκ προσθέσεως. Καὶ μετὰ τὴν ἀποδεικτικὴν διαδικασίαν, δηλαδὴ τὴν ἀνάγνωσιν μιᾶς ἐνόρκου καταθέσεως τοῦ καταγγείλαντος τὴν πρᾶξιν χωροφύλακος, κατεδίκασε τὸν κατηγορούμενον ἐρήμην. Ἐπὶ τῇ ἀνακοπῇ δ' αὐτοῦ, ἀφοῦ ἀνεγνώσθησαν τὰ πρακτικά, ἀπελογήθη ὁ κατηγορούμενος, ἠγόρευσεν ὁ ἀντεισαγγελεύς, ἠγόρευσεν ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου, τὸ δικαστήριον, συσκεφθὲν ἐπὶ τῶν ἑδρῶν του, ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασίν του, αὐτοστιγμεὶ ἐξαγγελθεῖσαν παρὰ τοῦ κ. Προέδρου ζωηρότατα, διὰ τῆς συνήθους φράσεως:

«*Τὸ δικαστήριον κηρύσσει τὸν κατηγορούμενον ἔνοχον κατὰ τὸ κατηγορητήριον*».

Προτείναντος δὲ τοῦ εἰσαγγελέως νὰ ἐπιβληθῇ ὁ ἐλάχιστος ὅρος τῆς ποινῆς ὁ κ. πρόεδρος πάλιν ἐξήγγειλε:

«*Καταδικάζει αὐτὸν εἰς τὸν ἐλάχιστον ὅρον τῆς ποινῆς, φυλάκισιν τριῶν μηνῶν*».

Μάτην ὁ ὑπερασπισθεὶς δικηγόρος διεμαρτυρήθη ὑποδείξας τὴν κατὰ πλάνην ἀναγραφὴν τοῦ ἄρθρου ἐν τῷ κατηγορητηρίῳ, μάτην οἱ παριστάμενοι συνάδελφοί του καὶ τὸ ἀκροατήριον ἐδυσφόρει. Ὁ κατηγορούμενος ἐδικάσθη κατὰ τὸ κατηγορητήριον, ἐπὶ ἀπελευθερώσει ἐξ ἀμελείας, εἰς τὸν ἐλάχιστον ὅρον, ἀλλ' εἰς 3 μηνῶν φυλάκισιν, ἀντὶ νὰ καταδικασθῇ εἰς 3 ἡμερῶν τοιαύτην.

Ἀφοῦ ὅμως ὑπεβλήθη αἴτησις ἀναιρέσεως, οἱ κκ. δικασταί, πρὸς συγκάλυψιν τῆς καταφώρου παραδιάσεως τοῦ νόμου, εἰς ἣν ὑπέπεσαν ἕνεκα τῆς συνήθους ἠλεκτρικῆς ταχύτητος, μεθ' ἧς διεξάγονται πᾶσαι τοῦ Πλημμελειοδικείου αἱ ὑποθέσεις, ὡς ἐκ πείρας πάντες γνωρίζομεν, μετὰ τὴν σύνταξιν τῶν πρακτικῶν καὶ τῆς ἀποφάσεως παρὰ τοῦ ὑπογραμματέως, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τοῦ ἀτυχοῦς αὐτοῦ, ἐφιλοτέχνησαν ὁλόκληρον σκέψιν, προσέθηκαν ἄρθρα, καὶ, συμπεπληρωμένα οὕτωσι, ἔστειλαν πρακτικὰ καὶ ἀπόφασιν εἰς τὴν Εἰσαγγελίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου πρὸς κατάπληξιν πάντων τῶν κατὰ τὴν διαδικασίαν ἐν τῷ πλημμελειοδικείῳ παραστάντων δικηγόρων.

Ὁ ὑποστηρίξας παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ τὴν αἴτησιν ἀναιρέσεως δικηγόρος κ. Σπ. Θεοδωρόπουλος, ἀφοῦ ἀνέπτυξεν οὐσιώδεις τυπικοὺς λόγους ἀναιρέσεως, καταλήγων κατήγγειλεν ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τὴν κατάφωρον λαστογραφίαν, ἥτις ἔλαβε χώραν κατ' εἰδικὴν ἐντολὴν τοῦ πελάτου του· καὶ ἡ μὲν ἁμαρτωλὴ ἀπόφασις ἀνῃρέθη διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ παρελθόντος Σαββάτου, ἀναμένεται δὲ τώρα, παρὰ πάντων τῶν λαβόντων γνῶσιν τοῦ σκανδάλου ἡ ἐνέργεια τοῦ ἁρμοδίου Ἐφετείου Ναυπλίου, εἰς τὸ ὁποῖον συνεπείᾳ τῆς προσβολῆς τῶν πρακτικῶν καὶ τῆς ἀποφάσεως ὡς πλαστῶν θέλει παραπεμφθῇ ἡ δικογραφία παρὰ τῆς Εἰσαγγελίας τοῦ Ἀρείου Πάγου.

ΛΥΠΗΡΟΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ

ΕΝΕΔΡΑ ΚΑΤΑ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

Ἀμέσως κατωτέρω δημοσιεύομεν ἐπιστολὴν τοῦ ἐν Ἀθήναις δικηγόρου κ. Γεωργίου Χ. Βουρνάζου, δι' ἧς λεπτομερῶς περιγράφεται ἐπεισόδιον ἐκτάκτως λυπηρόν, ἱκανὸν νὰ γεννήσῃ πολλὰς σκέψεις περὶ τῶν κινδύνων εἰς οὓς ὁ εὐόρκως ἐπιτελῶν τὸ καθῆκόν του δικηγόρος εἶνε ἐκτεθειμένος. Ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐπιστολῆς του ὁ γράφων αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ὑποδείξῃ δι' ἡμῶν εἰς τὴν καταδιωκτικὴν ἀρχὴν τὴν ἄμεσον ἀνάγκην τῆς συντόνου ἐνεργείας χάριν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐπαγγέλματος, ὅπερ, παρηγκωνισμένον καθ' ὅλα τὰ ἄλλα, ἐν τούτῳ τοὐλάχιστον τῷ σημείῳ δέον νὰ ᾖ ἠσφαλισμένον. Εἴμεθα τῆς γνώμης ὅτι οἷος δήποτε καὶ ἂν προΐστατο τῆς εἰσαγγελίας Ἀθηνῶν, αὐτὸς πρῶτος θὰ ἐθεώρει στοιχειωδεστάτην ὑποχρέωσιν τὴν ταχίστην, ἂν μή τι ἄλλο, ἐνέργειαν.

Κύριε Συντάκτα,

Σᾶς ἐκθέτω πῶς συνέβη ἡ ἐναντίον μου κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν λαβοῦσα χώραν δολοφονικὴ ἀπόπειρα, ἵνα τονίσητε ἐν τῇ «Δικαιοσύνῃ» τὴν ἀγανάκτησιν ἅπαντος τοῦ δικηγορικοῦ κόσμου διὰ τὴν τοιαύτην κατάστασιν, προερχομένην ἐκ τῆς ἀτιμωρησίας τῶν ἐνόχων καὶ τοῦ ἐπιεικοῦς ἑκάστοτε χαρακτηρισμοῦ τῶν τοιούτων πράξεων παρὰ τῶν Εἰσαγγελικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν δικαστικῶν συμβουλίων.

Ὁ δολοφόνος Γεώργιος Ἀντώνης Ἠπειρώτης, πρῴην ὑπάλληλος φαρμακείου καὶ ἤδη ἄεργος, εἶχε πολιτικὴν τινὰ διαφορὰν μετά τινος πελάτου μου συγγενοῦς μου, στηριζομένην εἰς συναλλαγματικήν, ἐξ ἧς ὑπελείπετο νὰ λάβῃ δραχμὰς 180 ἐν ὅλῳ· τὴν ἀπαίτησίν του αὐτὴν εἶχε μεταβιβάσῃ πρὸς κάποιον Δημήτριον Ἀμπαριώτην, φαρμακοποιόν, ὅστις, ἐννοεῖται, καθὸ εἰκονικὸς ἐκδοχεύς, οὐδεμίαν ἐδείκνυε μέριμναν περὶ τῆς ἀποπερατώσεως τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἣν μετὰ τὴν ἔκδοσιν μιᾶς ἐρήμην ἀποφάσεως κατὰ τὸ ἔτος 1899, εἶχεν ἐγκαταλείψῃ ἄνευ τινὸς ἐπ' αὐτῆς δικαστικῆς ἐνεργείας. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας πρὸς ἀνατροπήν, ἐκοινοποίησα κατὰ τὸν παρελθόντα Φεβρουάριον ἐ. ἐ. ἀγωγὴν περὶ ἀνατροπῆς, ἥτις ἐγένετο δεκτὴ καὶ ἀνετράπη ἡ δίκη τελεσιδίκως, καθόσον κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἀνατρεψάσης τὴν δίκην οὐδὲν μέσον ἤσκησεν ὁ Δ. Ἀμπαριώτης. Ἐννοεῖται, ὅτι καὶ πρὸ τῆς ἀνατροπῆς καὶ μετ' αὐτὴν ὁ πελάτης μου προσεφέρετο πάντοτε νὰ πληρώσῃ τὰς ὀφειλομένας 180 δραχμὰς ἄνευ ἐξόδων, ἀφοῦ εἶχε δαπανήσῃ πλείονα τοῦ ἐνάγοντος, καὶ ὁ Δημ. Ἀμπαριώτης ἐν συνεννοήσει πάντοτε μετὰ τοῦ φίλου του δολοφόνου Γεωρ. Ἀντώνη, εἶχεν ἀποδεχθῇ τὸ ἄνω ποσόν, καὶ ἐπὶ τούτῳ εἴχομεν προσέλθει εἰς τὸ Συμβολαιογραφεῖον Ἀγγέλου Γρηγοροπούλου πρὸ ὀκτὼ περίπου μηνῶν πρὸς ὑπογραφὴν τῆς οἰκείας πράξεως καὶ ἐξόφλησιν τοῦ πελάτου μου, ἀλλ' ὁ Δ. Ἀμπαριώτης δὲν ἤθελε νὰ ὑπογράψῃ αὐτὸς τὴν πρᾶξιν, (ἐνῷ αὐτὸς ἐφαίνετο δικαιοῦχος κατὰ τὴν συναλλαγματικήν) ἰσχυριζόμενος, ὅτι αὐτὸς δὲν ἦτο δικαιοῦχος τῆς ἀπαιτήσεως, δεχθεὶς ὅλως τυχαίως νὰ ἐγερθῇ ἡ ἀγωγὴ ἐπ' ὀνόματί του, καὶ τούτου ἕνεκεν ἀπεχώρησε τοῦ Συμβολαιογραφείου.

Οὕτως ἔμενεν ἡ ὑπόθεσις ὁπότε πρὸ 15 περίπου ἡμερῶν ἔλαβον ἀπειλητικὴν ἐπιστολὴν ἐκ μέρους τοῦ Γεωρ. Ἀντώνη δι' ἧς μὲ ἠπείλει, ὅτι θὰ μὲ φονεύσῃ. Ἐγώ, ἐννοεῖται, οὐδεμίαν ἔδωκα σημασίαν εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην θεωρήσας αὐτὴν ἐκ τῶν συνήθων ἀπειλῶν τῶν χανόντων διαδίκων ἐναντίον τῶν ἐκτελούντων τὸ καθῆκόν των δικηγόρων, ἐκ τῶν ὑστέρων ὅμως ἀπεδείχθη, ὅτι ὁ δολοφόνος ἐσπουδαιολόγει, διότι τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν μ' ἐζήτει εἰς τὸ Συμβολαιογραφεῖον Γρηγοροπούλου ὅπου συχνάζω δι' ὑποθέσεις μου, ἀπὸ τῆς 1 μ.μ. ὥρας περιπατῶν ἔξωθι τοῦ Συμβολαιογραφείου μέχρι τῆς 5ης ὥρας, ὁπότε εἰσῆλθε καὶ ἐκάθησεν ἐπί τινος καθίσματος ἀναμένων με, καὶ κρατῶν ἐντὸς ἐφημερίδος περιτετυλιγμένην ξιφολόγχην πεζικοῦ ὅπλου γκρᾶ. Περὶ ὥραν 6ην εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ Συμβολαιογραφείου, ὁπότε ὁ Συμβολαιογράφος μὲ εἰδοποίησεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτός, δεικνύων μοι τὸνδολοφόνον, μὲ ζητεῖ, διότι ὁ δολοφόνος δὲν μοῦ ὡμίλησεν ἀμέσως ὅταν εἰσῆλθον, ἀλλ' ἀνέμενε νὰ εὕρῃ εὐκαιρίαν νὰ μὲ φονεύσῃ καὶ ν' ἀποδράσῃ, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς στάσεως, ἣν ἐτήρησεν, ὡς κατωτέρω. Εἰς τὴν ὑπόδειξιν τοῦ συμβολαιογράφου αὐτὸς ἠγέρθη τῆς θέσεώς του κρατῶν διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός του ὄπισθεν τὴν ξιφολόγχην, ἐπὶ δὲ τῇ ἐρωτήσει μου «τί μὲ ἤθελε» μὲ προσεκάλει νὰ ἐξέλθω τοῦ Συμβολαιογραφείου νὰ μοῦ εἴπῃ, ἀλλ' ἐγὼ ἀντιληφθεὶς ἐκ τῆς στάσεώς του καὶ τῆς τραυλιζούσης, ὡς ἐκ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν προητοίμαζε τὸ ἔγκλημα, γλώσσης του, ὅτι διέτρεχον κίνδυνον σοβαρὸν ἠρνήθην νὰ ἐξέλθω, ἀρκεσθεὶς μόνον νὰ τὸν ἐρωτήσω ἐὰν αὐτὸς μοῦ ἔγραψε τὴν ἀπειλητικὴν ἐπιστολήν, εἰς τὴν κατάφατικήν του δὲ ἀπάντησιν καὶ εἰς τὴν ἰδικήν μου ἀντίρρησιν ὅτι δὲν ἔχω νὰ κάμω μὲ αὐτὸν ἀλλὰ μὲ τὸν δικηγόρον του ἢ τὸν Δ. Ἀμπαριώτην, μοῦ ἐπετέθη ἀγρίως διὰ δύο ἐφόδων, ὧν τὴν μὲν πρώτην ἀπέφυγον διὰ λίαν ἐπιτηδείας ὀπισθοχωρήσεως ὄπισθεν τοῦ γραφείου τοῦ Συμβολαιογράφου διατρέξας ἐννοεῖται σπουδαῖον κίνδυνον, καθότι ἡ ξιφολόγχη ἔφθασε μόλις εἰς ἀπόστασιν δύο δακτύλων ἀπὸ τοῦ σώματός μου, τὴν δὲ δευτέραν διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἔλαβον καιρὸν καὶ τὸν ἀνεχαίτισαν κατόπιν λυσσώδους πάλης οἱ ἐν τῷ συμβολαιογραφείῳ παρατυχόντες καὶ ἰδίᾳ ὁ ὑπάλληλος τοῦ συμβολαιογράφου κ. Ἄγγελος Στράγκας. Μεθ' ὃ κατορθωθείσης τῆς ἐκ τῶν χειρῶν του ἀφαιρέσεως τῆς ξιφολόγχης, συνελήφθη οὗτος παρὰ τῆς φρουρᾶς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης οὐδενὸς παρατυχόντος ἐκεῖ φρουροῦ χωροφύλακος εἰς διάστημα 10 καὶ πλέον λεπτῶν καθ' ἃ ἐκρατεῖτο ὁ δολοφόνος. Κατὰ τοῦ δολοφόνου ὑπέβαλον μήνυσιν καὶ ἤδη ἐπροφυλακίσθη χαρακτηρισθείσης τῆς πράξεως, ὡς ἀποπείρας φόνου.

Νομίζω ὅμως, ὅτι ἡ ἀνάκρισις πρέπει νὰ ἐνεργηθῇ καὶ κατὰ τοῦ Δ. Ἀμπαριώτου, ὅστις βεβαίως δυνατὸν καὶ νὰ μὴ εἶνε ἠθικὸς αὐτουργός, ἀλλ' ὡς βλέπετε, διὰ τῆς τοιαύτης στάσεώς του ἐγένετο ὀλίγου δεῖν, ἀφορμὴ νὰ δολοφονηθῶ ἀγρίως παρ' ἑνὸς κτήνους, οἷος ὁ Γεώρ. Ἀντώνης.

Μετὰ πολλῆς ὑπολήψεως

Γεώρ. Χ. Βουρνάζος

δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ Κ.Κ. ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ

Ἡ «Δικαιοσύνη» ἥτις ὡς κύκλον ἀναγνωστῶν ἔχει πάντας τοὺς δικηγόρους καὶ τοὺς μετὰ τῶν δικαστηρίων ἐπαγγελματικῶς ἢ ἄλλως συνδεομένους, εἶνε προφανῶς τὸ μοναδικὸν ὄργανον διὰ τοῦ ὁποίου, συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, ἐπιβάλλεται νὰ γίνωνται αἱ ἐπὶ διαζυγίων, αἰτήσεων περὶ χωρισμοῦ κτημάτων κλπ. ὁριζόμεναι ὑπὸ τοῦ νόμου δημοσιεύσεις. Περιττὸν ἐπίσης νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι τὸ ὄργανον τοῦτο τῶν δικηγόρων κυρίως, πᾶν ἄλλο ἢ κερδοσκοπικὸν σκοπὸν ἐπιδιώκει, τούτου δ' ἕνεκα ἀναλαμβάνει πᾶσαν ἐν γένει τοιαύτης φύσεως δημοσίευσιν εἰς τὸ ἥμισυ τῆς συνήθους τιμῆς.

Αἱ στῆλαι τῆς «Δικαιοσύνης» εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς δικηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δικαστικοῦ προσώπου, εὑρισκομένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μὲ τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου.

Οὐδεὶς θὰ δυνηθῇ νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι τὰ δύο μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν Συντάγματα καὶ αἱ δύο χάριν τούτων ἐπαναστάσεις, διὰ τὴν μίαν μάλιστα τῶν ὁποίων ἐθραύσθησαν, ἔστω καὶ ἄνευ ἀντιστάσεως οὐδεμιᾶς, οἱ περισσότεροι τῶν φανῶν τῆς Πρωτευούσης, δὲν ἀπέδωκαν τοὺς καρποὺς ἐκείνους, οὓς οἱ συντάκται αὐτῶν καὶ οἱ διοργανωταὶ τῶν ἐπαναστάσεων ὀνειροπόλουν. Ἂν εἰς τοὺς λοιποὺς κλάδους τῆς διοικήσεως ὑπάρχουσιν εἰσέτι ἀτέλειαί τινες, ἴσως ἡμεῖς, ὡς μὴ εἰδικοί, δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν. Προκειμένου ὅμως περὶ τῆς δικαιοσύνης μας καὶ τῶν διευθυνόντων τὰς τύχας ταύτης, εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ διαβεβαιώσωμεν πάντα, ὅτι τελειότερον οὐδέποτε ἐλειτούργησεν ἐκείνη καὶ ἀξιοπρεπέστερον οὐδέποτε διηύθυναν τὰς τύχας ταύτης ἄλλοι. Ἓν μόνον ζήτημα, μέγα πράγματι, ἄνευ τῆς λύσεως τοῦ ὁποίου δὲν ἦτο εὐχερὲς νὰ ὑποστηρίξῃ τις, ὅτι ἀμέμπτως πράγματι λειτουργεῖ ἡ δικαιοσύνη ἐν Ἑλλάδι, ὑπῆρχε, ζήτημα ὅπερ λίαν δικαίως ἀφήρει τὸν ὕπνον τοῦ ἀρχιετέως ταύτης, τὸ ζήτημα ἂν ἓν ἢ δύο Συμβολαιογραφεῖα εἶνε σκόπιμον νὰ λειτουργοῦν ἐν Μεγαλοπόλει. Καὶ ὁ τηλέγραφος τῆς Μεγαλοπόλεως συνεδθέη πάραυτα ἀπ' εὐθείας μετὰ τοῦ ὑπουργικοῦ τῆς Δικαιοσύνης γραφείου καὶ ἐτέθησαν εἰς ἀναστάτωσιν οἱ εἰσαγγελεῖς καὶ οἱ πρόεδροι τῶν Πρωτοδικῶν Τριπόλεως καὶ ἀνὰ δευτερόλεπτον ἐξεπέμποντο ἐξ Ἀθηνῶν διαταγαὶ τόσαι, ὅσας βολὰς δὲν εἶνε δυνατὸν ἐντὸς δευτερολέπτου νὰ ἐκπέμπουν καὶ τοῦ τελευταίου ἀκόμη συστήματος τὰ ταχυβόλα.

Ὁ συμβολαιογράφος Φαλαισίας

Ἐρωτῶμεν δὲ μεθ' ὅλα ταῦτα, ποῖα τάχα τὰ ἰδεώδη τῶν ἀνερχομένων εἰς τὰ ὕψη τῶν ἐξουσιῶν καὶ τί δύναται νὰ προσθέσῃ εἰς ἕνα Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης τὸ προσὸν ἐκεῖνο ὅπερ εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν ἁπλοϊκῶν ἀποκαλεῖται ἀξιοπρέπεια;

Ἡ περίπτωσις τῆς ἀλλοιώσεως τῶν πρακτικῶν δίκης ἐνώπιον τῶν Πλημμελειοδικῶν καὶ ἡ διασκευὴ τούτων κατὰ τὰς ἀνάγκας, ἃς γεγονότα μετὰ τὸ πέρας τῆς διαδικασίας παράγουν, περὶ ἧς ἐν τῇ εἰδικῇ στήλῃ, δὲν εἶνε ἡ πρώτη, εἴμεθα δὲ βέβαιοι ὅτι δὲν θὰ εἶνε καὶ ἡ τελευταία. Κατὰ ποῖον τρόπον καὶ μετὰ πόσας ἑβδομάδας, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ πόσους μῆνας ἀπὸ τῆς συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως καὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως παντὸς ἄνευ ἐξαιρέσεως Πλημμελειοδικείου, συντάσσονται τὰ πρακτικά, δὲν ὑπάρχει δικηγόρος ἢ ἄλλος ἀναστρεφόμενος ἐν τοῖς ποινικοῖς δικαστηρίοις ὁ μὴ γνωρίζων, ὅπως ἐπίσης γνωρίζομεν ὅλοι ὅτι ἐπὶ περιστάσεων οὐκ ὀλίγων, ὁ συντάσσων τὰ πρακτικὰ ταῦτα δὲν εἶνε ὁ γραμματεὺς τῆς συνεδριάσεως, ἀλλ' ὁ προεδρεύων ταύτης. Ὅπερ δὲ τὸ χείριστον, ἡ σύνταξις τούτων ἐνεργεῖται, τοῦτο δὲ κατὰ κανόνα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν λόγων τῆς ἀναιρέσεως, ἥτις ὑποβάλλεται ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου ἢ ἄλλου ἔχοντος πρὸς τοῦτο δικαίωμα! οὕτως ὥστε ἐκ τῶν προτέρων εἶνε βέβαιον, ὅτι ἡ ἀναίρεσις θὰ ἀπορριφθῇ, ἀφοῦ οἱ λόγοι ταύτης καταδείκνυνται ψευδεῖς ἐξ ἐγγράφου δημοσίου, οἷον τὸ πρακτικὸν τῆς συνεδριάσεως!

Ἀνάγκη φραγμοῦ

Ἀπευθυνόμενοι εἰς δικηγόρους κυρίως, δὲν νομίζομεν ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ὑποδείξωμεν τὸν λόγον τῆς τοιαύτης στοργῆς τῶν ποινικῶν μας δικαστῶν πρὸς τὸ ἀλώβητον τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐπαγγελλομένων ποινικῶν ἀποφάσεων, οὐδὲ δημοσίᾳ νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ μέριμνά των αὕτη δὲν εἶνε ἀποτέλεσμα ἐπαγγελματικῆς φιλοτιμίας, ἀλλὰ φόβου ὃν ἐμπνέει τὸ μορμολύκειον τῆς πειθαρχικῆς ποινῆς, ἣν ὁ Ἄρειος Πάγος ἐπισείει ἐν περιπτώσει ἀναιρέσεως διὰ τυπικοὺς λόγους! Ἀνταλλάσσουν ἄρα τὸν φόβον τῆς ἐνδεχομένης πειθαρχικῆς ποινῆς, πρὸς ἓν ἀδίκημα ὅπερ ὀνομάζεται *πλαστογραφία δημοσίου ἐγγράφου*. Ἡ ἀνταλλαγὴ ὅμως γίνεται ἐν πλήρει ἡμέρᾳ καὶ ἐν συνειδήσει ἐλαφροτάτῃ καὶ ἐν πεποιθήσει ἀκλονήτῳ, ὅτι οὐδεὶς εἰσαγγελεὺς θὰ κατέλθῃ μέχρι τοῦ σημείου ὥστε καὶ ἐπὶ πλαστογραφίᾳ ἀκόμη νὰ καταδιώξῃ ἕνα ἰσόβιον δικαστήν, ὁ ὁποῖος εἰς οὐδὲν ἐπὶ τέλους ὑπέπεσε παράπτωμα, ἀλλ' ἁπλῶς ἠλλοίωσε τὸ περιεχόμενον ἑνὸς πρακτικοῦ συνεδριάσεως!

Ὁ ἔχων ἀντίθετον γνώμην θερμῶς παρακαλεῖται νὰ σιγήσῃ.

Χάριν αὐτῆς τῆς ὑποστάσεως, ὄχι μόνον τῆς δικηγορίας ἐν Ἑλλάδι, ἀλλ' αὐτῆς τῆς ἐννοίας τῆς δικαιοσύνης, ὅλοι πρέπει νὰ εὐχηθῶμεν ὅπως τὸ ἐπεισόδιον, ὅπερ παρ' ὀλίγον νὰ πληρώσῃ μὲ τὴν ζωήν του ὁ ἀγαπητὸς δικηγόρος κ. Γεώργ. Χ. Βουρνάζος, μὴ μαρτυρῇ ἐκδήλωσιν καθολικωτέρου κοινωνικοῦ νοσήματος, ἂν δὲ πρόκειται πράγματι περὶ τοιαύτης κοινωνικῆς καταστάσεως, ἐν τῇ ἐκδηλώσει της εὑρισκομένης, ὅλοι, μὲ τὰς δυνάμεις ἡμῶν ἡμῶν ὅλας, ἀπόλυτος ὑπάρχει ἀνάγκη να ἐργασθῶμεν ὅπως ἐξυγιάνωμεν τὸ ἔδαφος.

Εἴθε τὸ τελευταῖον

Δικηγορία διατελοῦσα ὑπὸ τὴν λογοκρισίαν τῆς ξιφολόγχης, εἶνε ἀναμφίβολον ὅτι δὲν δύναται νὰ ζήσῃ. Τὸν θάνατον ὅμως αὐτῆς εἶνε ἐπίσης ἀναμφίβολον ὅτι θὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ ὁ θάνατος αὐτῆς ταύτης τῆς ἐννοίας τῆς δικαιοσύνης.

Πρὸ δύο περίπου ἐτῶν, ὅτε ὁ κ. Κοσμᾶς Ρέπουλης ἀνελάμβανεν ὡς Γραμματεὺς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἐγράφομεν ὅτι ἡ ἀποστολή του ἦτο καὶ κατὰ τοῦτο δυσχερεστέρα, διότι διεδέχετο τὸν κ. Κ. Νάτσουλην, ἕνα τῶν ἐργατικωτέρων καὶ ἱκανωτέρων γραμματέων, ἐξ ὅσων εἶδε τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. Κοσμᾶς Ρέπουλης

Μετὰ διετίαν, ὁπότε ἀποχωρεῖ τῆς τόσους πειρασμοὺς ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της παραγούσης ὑπηρεσίας ταύτης, πάντες πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἐξέρχεται μὲ τὸ μέτωπον ὑψηλότερον καὶ μὲ τὴν ὑπερηφάνειαν ὅτι ἱκανοποίησε τὰς προσδοκίας τῶν συναδέλφων του, δικηγόρων ἐν Ἀθήναις. Ἀτύχημα ὅτι θέσεις δημόσιαι τοιαύτης ἀποστολῆς, συνδέονται μὲ ταύτας ἢ ἐκείνας τῆς πολιτικῆς τὰς διακυμάνσεις.

ΟΥΤΕ ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ ΑΛΛ' ΟΥΤΕ ΚΑΙ ΥΠΟΔΙΚΟΣ

ΕΝ ΖΗΤΗΜΑ ΕΚ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΒΙΔ

Ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς «Δικαιοσύνης» ἐδημοσιεύθη διατριβή, ἔχουσα θέμα, ὅτι ἀπορριφθείσης τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως ἀποφάσεως, ἀπαγγελλούσης ποινὴν κακουργήματος, ὁ ἀπὸ τῆς αἰτήσεως ἀναιρέσεως μέχρι ἀπορρίψεως αὐτῆς χρόνος τῆς φυλακίσεως θεωρεῖται *δικαστικὴ προφυλάκισις*, ἀφαιρετέα δυνάμει τοῦ ΒΙΔ νόμου ἐκ τῆς ποινῆς τοῦ καταδικασθέντος.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπὸ πολλοῦ ἤδη εἶχον ἐξετάσει ἐν διατριβῇ μου τινὶ (ἀναδημοσιευθείσῃ ἐσχάτως ἐν τῷ Η'. τόμῳ τῶν Νέων Πανδεκτῶν ὑπὸ Ν. Κουντουριώτου) περὶ τοῦ ῥηθέντος νόμου, ἐν ᾗ ἔγραφον: «Συνεπείᾳ τῆς ἀνασταλτικῆς ἰσχύος τῆς ἀναιρέσεως, ὁ ἀναιρεσείων φυλακισμένος θεωρεῖται ὡς ὑπόδικος ἐν δικαστικῇ προφυλακίσει. Ὀφείλει ἄρά γε ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀπορρίπτων τὴν ἀναίρεσιν, νὰ ἀφαιρέσῃ ἐκ τῆς ποινῆς τὸν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως μέχρι τῆς ἀπορρίψεως χρόνον; Ὁ νόμος ἀντίκειται, διότι κατ' αὐτὸν ἀφαιρετέα προφυλάκισις εἶνε ἡ μέχρι τῆς καταδίκης διανυθεῖσα (Νομ. ΒΙΔ. ἄρθ. 1). Ἐὰν καταφατικῶς ὁ νόμος ἀπεκρίνετο, ἤθελε γεννήσει ἀντινομίαν, ἐμμέσως καταλύων τὸ ἄρθρον 18. Π. Ν, ὅπερ ἀπαιτεῖ, ἵνα ἡ διάρκεια τῶν κατὰ τῆς ἐλευθερίας προσκαίρων ποινῶν διὰ τὸν ἀνωφελῶς χρησάμενον τῷ τῆς ἀναιρέσεως μέσῳ ἄρχηται ἀπὸ τῆς ἀπορρίψεως αὐτοῦ».

Ἡ κρίσις αὕτη ἀπέρρεεν ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι *ἡ δικαστικὴ προφυλάκισις ἔχει ἀρχὴν μὲν τὴν ὑπὸ τῆς ἀνακριτικῆς ἐξουσίας ἔκδοσιν ἐντάλματος φυλακίσεως, τέρμα δὲ τὴν καταδίκην ἢ ἀθώωσιν*. Ἡ κατόπιν ἐν ταῖς φυλακαῖς κράτησις τοῦ καταδικασθέντος ἤθελεν ἔχει ὡς αἰτίαν ἕτερόν τινα λόγον, οἷον τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς, ἤ, ἐν περιπτώσει προσφυγῆς εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἄρθ. 485 Ποιν. Δικ., ἵνα ὁ ἀναιρεσείων εὑρίσκηται εἰς φυλάκισιν. Κατὰ δὲ τὸν νόμον ΒΙΔ ἀφαιρεῖται ἐκ τῆς ποινῆς ἡ λόγῳ *δικαστικῆς προφυλακίσεως* φυλάκισις καὶ οὐχὶ ἡ ἐξ ἄλλης αἰτίας. Ἐντεῦθεν, ἐξήγαγον τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς καταδίκης μέχρι τῆς ἀπορρίψεως τῆς ἀναιρέσεως φυλάκισις, μὴ προερχομένη *ἐκ δικαστικῆς προφυλακίσεως*, δὲν ὑπολογίζεται εἰς τὴν ποινήν, παρ' οἱουδήποτε καὶ ἂν αὕτη δικαστηρίου κατεγνώσθη.

Λίαν ὅμως περιωρισμένην ἔδωκα ἔκτασιν εἰς τὴν δικαστικὴν προφυλάκισιν. Διότι *ἡ δικαστ. προφυλάκισις ἀπορρέει ἀπὸ τὸ ἔνταλμα τῆς ἀνακριτικῆς ἀρχῆς, διαρκεῖ δὲ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ὑποδικίας*. Τοιαύτη τις ὑποδικία ἀναγκαίως γεννᾶται, ὅταν ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις τίθεται ἐν ἀργίᾳ ἕνεκεν αἰτήσεως ἀναιρέσεως.

Τούτων οὕτω τεθέντων, προκειμένου μὲν περὶ ἀναιρετηρίου προσφυγῆς κατ' ἀποφάσεως κακουργιοδικείου εἴτε ἐγκληματικήν, εἴτε ἐπανορθωτικήν, εἴτε ἀστυνομικὴν ποινὴν ἐπιβαλλούσης, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ μεσολαβήσας χρόνος μεταξὺ καταδίκης καὶ ἀπορρίψεως τῆς ἀναιρέσεως ὑπολογισθήσεται εἰς τὴν ποινὴν ὑπὲρ τοῦ καταδικασθέντος. Διότι ῥητῶς τὸ 459 Ποιν. Δικον. διατάσσει, ὅτι: «Ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως κατ' ἀποφάσεως *τῶν συνέδρων ἀναστέλλει* τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως.» Ἐντεῦθεν ἐπανακάμπτει ἡ κατάστασις ὑποδικίας καὶ ἡ κατ' αὐτὴν διατεταγμένη δικαστ. προφυλάκισις, ὡς τοιαύτη δὲ ἀφαιρετέα ἐκ τῆς ποινῆς.

Τὸ ζήτημα λοιπὸν τίκτεται, ὅταν ἡ ἀναίρεσις ἀπευθύνεται κατ' ἀποφάσεως πλημμελειοδικῶν ἢ πταισματοδίκου, ὧν ἀμφίβολον, ὡς ἐκ τῶν ἄρθρ. 351 καὶ 405 Ποιν. Δικ., ἂν ἀναστέλλεται ἐπίσης ἡ ἐκτέλεσις. Ὁ κ. Κωνσταντόπουλος ὑποστηρίζει τὴν ἀρνητικὴν ἐκδοχήν, ἐπαγόμενος ὅτι «Ἡ ἀναίρεσις οὐδόλως ἐμποδίζει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἀποφάσεων. Ἑπομένως ἂν ἀποτύχῃ ἡ ἀναίρεσις τοῦ καταδίκου, ἡ κατ' αὐτοῦ ποινὴ θὰ ἀρχίσῃ ἀφ' ἧς ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις κατέστη ἀμετάκλητος διὰ τῆς ἀπορρίψεως τῆς ἀναιρέσεως, *καὶ ὁ χρόνος, καθ' ὃν διέμενεν ἕως τότε εἰς τὰς φυλακάς, οὐδόλως ὑπολογίζεται*». Σαφῶς λοιπὸν ἐντεῦθεν συνάγεται, ὅτι, μὴ ἐπανακαμπτούσης ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τῆς ὑποδικίας καὶ τῆς ἰσχύος τοῦ ἐντάλματος φυλακίσεως, ὁ ἐν λόγῳ χρόνος φυλακίσεως ἀπορρέει ἐκ τοῦ 495 Ποιν. Δικ. συνεπῶς οὐδόλως δύναται νὰ συνυπολογισθῇ εἰς τὴν ποινὴν τῶν τοιούτων ἀποφάσεων.

Ἀντιδοξεῖ ὅμως ὁ Κωστῆς (Ποιν. Δικον. σελ. 652) συμπερανίνων, ὅτι: «Τὸ ἀνασταλτικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ ἐνδίκου τῆς ἀναιρέσεως μέσου ἰσχύει καὶ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν πλημμελειοδικῶν καὶ πταισματοδικῶν». Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπακολουθεῖ ἡ ἐπάνοδος τῆς ὑποδικίας καὶ συνεπῶς ἡ ἀπὸ τῆς καταδίκης μέχρι τῆς ἀπορρίψεως τῆς ἀναιρέσεως φυλάκισις τυγχάνει ἀφαιρετέα τῆς ποινῆς. Ἐννοεῖται ὅμως, ὅτι ἂν δὲν ἔχει ἐκδοθῇ ἔνταλμα φυλακίσεως, ἡ φυλάκισις αὕτη πηγάζει ἐκ τοῦ 485 καὶ δὲν ἐκπίπτει τῆς ποινῆς. Διαφορὰ ἀδικαιολόγητος ὅμως.

Ἡ γνώμη τοῦ κ. Κωστῆ, φαίνεται μᾶλλον σύμφωνος πρὸς τὸ γράμμα τοῦ νόμου, συμφωνοτάτη δὲ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου. Ἡ γαλλικὴ Δικονομία ἔχει τὰς αὐτὰς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου διατάξεις (instr. Crim. 373). Ἐν τούτοις ἡ νομολογία τῶν δικαστηρίων ἐδέχθη, ὅτι αἰτηθείσης ἀναιρέσεως ἡ ἀναστολὴ ἰσχύει οὐ μόνον ἐπὶ ἀποφάσεων τοῦ κακουργιοδικείου, ἀλλὰ καὶ τοῦ πλημμελειοδικείου καὶ τοῦ πταισματοδικείου (F. Helie Instr. Crim. VIII. No 3947). Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων, κατ' ἀρχήν, ἐπὶ ποινικῆς ὕλης, καὶ μάλιστα τοῦ καθαρῶς ἐπιεικοῦς δικαίου, ἡ λύσις τῶν ἀναφυομένων ζητημάτων ἕνεκεν νομικῶν διατάξεων, ὡς νῦν, ἀσαφῶν, ἀλλοιθώρων καὶ ἐπαμφοτεριζουσῶν, δέον κατὰ τοὺς ἑρμηνευτικοὺς κανόνας ν' ἀποβαίνῃ ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου.

Ἀκολουθοῦντες δὲ τὴν ἀντίθετον τῇ τοῦ Κωστῆ δόξαν, θέλομεν ἴδει προκυπτούσας τόσας ἀνισότητας καὶ τόσα ἀδικαιολόγητα, ὥστε ἀδύνατον νὰ φαντασθῶμεν, ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ βούλησις τοῦ νομοθέτου. Τίνα λόγον ἔχει, φερ' εἰπεῖν, ἡ ἐκ τοῦ 459 ἐφαρμογὴ τῆς ἀναστολῆς, ὅταν ἡ αἴτησις ἀναιρέσεως γίνεται κατὰ ποινῆς πλημμελήματος ἢ πταίσματος ἀπαγγελθείσης ὑπὸ κακουργιοδικείου καὶ οὐχὶ ὑπὸ πλημμελειοδικείου; μήπως ὡς ἐκ τῆς μεγαλειτέρας σεβασμιότητος τῶν συνέδρων;

Ἔπειτα, ὁ νόμος ΒΙΔ γενεσιουργὸν αἰτίαν ἔχει τὸ ἀπαίσιον σύστημα τῶν παρ' ἡμῖν φυλακῶν, καθ' ὃ μεταξὺ προσωρινῆς λόγῳ ὑποδικίας φυλάξεως καὶ ποινῆς οὐδεμία διάκρισις ὑπάρχει. Ἀλλ' ὅμως, ὅπως ἡ ἐξ ὑποδικίας φύλαξις, οὕτω καὶ ἡ ἐκ τοῦ ἄρθρου 485 φυλάκισις ταυτίζεται πρὸς τὴν ποινήν. Διατί λοιπὸν καὶ αὕτη νὰ μὴ ὑπολογίζηται εἰς τὴν ποινήν;

Δημ. Λαγοπάτης

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

Τμῆμα Νομικὸν καὶ Πολιτικῶν Επιστημῶν.

Γενομένων τῶν ἀρχαιρεσιῶν τοῦ τμήματος διὰ τὸ ἔτος 1907—1908, ἐξελέγησαν ὁμοφώνως, Πρόεδρος μὲν τοῦ τμήματος ὁ κ. **Μιλτιάδης Ἠλιάδης**, Ἀρεοπαγίτης, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. **Ἀριστομένης Θεοδωρίδης**, Δικηγόρος καὶ πρώην Νομικὸς Σύμβουλος, καὶ Γραμματεὺς ὁ κ. **Στάμος Ἀθ. Παπαφράγκος**, Δικηγόρος.

Κατὰ δὲ τὴν συνεδρίασιν τῆς 8ης Δεκεμβρίου ὁ δικηγόρος κ. **Ἰωάννης Γ. Φραγκιᾶς** ἀνεκοίνωσε μελέτην αὐτοῦ «περὶ τῆς *ἀστικῆς εὐθύνης τῶν νομικῶν προσώπων καὶ ἰδίως τοῦ Κράτους ἐκ τῶν ἐπιζημίων ἀδικοπραγιῶν τῶν ἀντιπροσώπων ὡς ὑπαλλήλων αὐτῶν*».

Μετὰ τὸν νομικὸν καθορισμὸν τοῦ ζητήματος ὁ κ. Φραγκιᾶς, ἀφοῦ πρῶτον ἐξέθηκεν ἐν μεγάλῃ συνοπτικότητι τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ καὶ τὰς διαφόρους λύσεις ἃς ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ νομολογία προσεπάθησαν νὰ δώσωσιν εἰς αὐτό, συμβιβάζουσαι τὰς διατάξεις τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου πρὸς τὸ ἀντίθετον αὐτῶν κοινὸν αἴσθημα, ὅπερ ἀπαιτεῖ τὴν ἀπεριόριστον εὐθύνην τῶν νομ. προσώπων καὶ ἰδία τοῦ Κράτους ἐκ τῶν πράξεων τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν, τὰς μὲν λύσεις ταύτας κατέδειξεν ἐν πολλοῖς τεχνητὰς καὶ αὐθαιρέτους, ἐξετάζων δὲ τὰς δύο διατάξεις τῶν Πανδεκτῶν (N. 15 § 1 (4.3) καὶ N. 4 (43,16), ἐφ' ὧν κυρίως ἐρεί-

δεται ἡ γνώμη, ὅτι τὰ νομ. πρόσωπα ὡς ἀνίκανα δόλου δὲν εὐθύνονται ἢ εἰς μόνον τὸ περιελθόν, ἀπέδειξεν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ τοῦ δημοσίου δικαίου τῶν ρωμαίων, ὅτι ἡ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν διατάξεων ταύτων φράσις, ὅτι οἱ δημόται (municipes) δὲν δύνανται νὰ δολιευθῶσι, δὲν ἔχει τὴν ἔννοιαν ἣν τῷ ἀποδίδουσιν. Ἐκ τῶν ἐν ἑκάστῃ ρωμαϊκῇ πόλει κατὰ μίμησιν τῆς Ρώμης καθεστηκότων δύο πολιτικῶν σωμάτων, ἤτοι τοῦ λαοῦ (populus, municipes) καὶ τῶν decuriones (senatus, senatores) οἱ πρῶτοι δὲν εἶχον διαχείρισιν, ἀλλὰ μόνον ἐξέλεγον τὰς ἀρχὰς καὶ διὰ τοῦτο δὲν ὑπῆρχε περίπτωσις νὰ δολιευθῶσιν, οἱ decuriones ὅμως, οἵτινες ἀπετέλουν καὶ αὐτοὶ ἰδίαν ὁμάδα (universitas), ἤτοι νομ. πρόσωπον, ὡς ἀπέδειξε διὰ ρητῶν χωρίων τῶν πηγῶν (π. χ. N. 7 § 2 Π. (3.4) Βασ. Ι' 6' 107), ἠδύναντο ν' ἀδικήσωσιν, ὡς διαχειριζόμενοι τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν ἑκάστης ἰσοπολίτιδος πόλεως (municipium) οὐχὶ ὑπὲρ τῶν municipes ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ διὰ τοῦτο ὁ νόμος, ἀντιτιθεὶς τοὺς decuriones πρὸς τοὺς municipes, ἤτοι τὰ δύο αὐτοτελῆ ταῦτα νομ. πρόσωπα πρὸς ἄλληλα, ἀνακηρύσσει τὴν εὐθύνην τοῦ δευτέρου ἀπέναντι τοῦ ἀνευθύνου τοῦ πρώτου. Τοῦτο, εἶπε, ἀποδεικνύεται καὶ ἐξ ἄλλων χωρίων καὶ ἰδίως τοῦ N. 9 § 1 Π (4.2), ἔνθα ὁ αὐτὸς Οὐλπιανὸς δέχεται ὅτι τὰ νομ. πρόσωπα δύνανται νὰ διαπράξωσι τὸ ἀδίκημα τῆς ἐκβιάσεως, ἄρα ἄτοπον θὰ ἦτο νὰ θεωρηθῇ ἀντιφάσκων.

Κατέδειξε προσέτι τὸ ἄτοπον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν περὶ προστήσεως διατάξεων ἀδιακρίτως ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων τῶν ὑπαλλήλων, ἤτοι διατάξεων ἐξαιρετικῶν, εἰσαχθεισῶν μόνον χάριν τῆς προστασίας τῆς ναυτιλίας καὶ τῆς ἐν γένει ἐμπορίας καὶ ἑπομένως μὴ ἐπιδεχομένων ἀνάλογον ἐφαρμογὴν εἰς ἄλλας ὅλως ἀνομοίας περιπτώσεις. Καὶ ἐπέκρινε διὰ τοῦτο τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρ. Πάγου, ὡς ἐπεκτείνασαν τὰς διατάξεις ταύτας καὶ ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων τοῦ Κράτους ἀδιαστίκτως, ὡς δεχομένην δέ, ἐπὶ μὲν ἀμελείας εὐθύνην, ἐπὶ δὲ δόλου ἀνεύθυνον καὶ ὡς ἐξετάζουσαν παρὰ τῷ προστήσαντι ἂν ἦναι ἱκανὸς εἰς δόλον, ἐνῷ τοιαύτην διάκρισιν δὲν ποιεῖται τὸ ρωμ. δίκ. ἐπὶ προστήσεως, ἀλλ' ἀναγράφει τὴν εὐθύνην τοῦ προστήσαντος, ἔστω καὶ ἂν οὗτος ἦναι νομ. πρόσωπον ὡς π.χ. σήμερον αἱ ἀτμοπλοϊκαὶ ἑταιρείαι.

Τέλος, πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι ὁ νεώτερος ἡμῶν νομοθέτης ἀπεδοκίμασε καὶ ἑπομένως κατήργησε τὴν δῆθεν θεωρίαν τοῦ ρωμ. δικαίου περὶ ἀνικανότητος τῶν νομ. προσώπων πρὸς τὸ ἀδικεῖν, ἄρα καὶ περὶ ἀνευθύνου αὐτῶν πέραν τοῦ περιελθόντος, ἐπεκαλέσατο πολλοὺς νεωτέρους νόμους, καθιεροῦντας ἀστικὴν εὐθύνην τῶν δήμων καὶ ἄλλων νομ. προσώπων ἐκ τῶν ἀδικημάτων τῶν μελῶν ἢ διαχειριστῶν αὐτῶν καὶ τὴν πασῶν τούτων ἀνωτάτην διάταξιν τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Συντάγματος καθ' ἣν, ὡς ὀρθῶς καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρ. Πάγου ἑρμηνεύεται, τὸ Δημόσιον εὐθύνεται καὶ πέραν τοῦ περιελθόντος, λόγῳ ἐνοχῆς ἐξ ἀδικήματος, διὰ τὴν ἕνεκα δημοσίας ἀνάγκης ἄνευ προηγουμένης ἀποζημιώσεως καταστροφὴν ἰδιωτικῆς περιουσίας ἢ ἀπαγόρευσιν τῆς χρήσεως αὐτῆς, γενομένην ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων αὐτοῦ ὑπαλλήλων ἐν τῷ κύκλῳ τῶν καθηκόντων αὐτῶν. Ἀπέναντι εἶπε, τῆς διατάξεως ταύτης τοῦ Συντάγματος, δὲν δύναται πλέον νὰ ὑπάρξῃ δισταγμὸς ὅτι καὶ ἂν ὑπῆρχεν ἐν τῷ ρωμ. δικ. ἀντίθετος ἀντίληψις περὶ τῆς εὐθύνης τῶν νομ. προσώπων, αὕτη κατηργήθη διὰ τῆς ἀντιθέτου ἀντιλήψεως τοῦ νεωτέρου καὶ ἰδίως τοῦ συντακτικοῦ ἡμῶν νομοθέτου.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ "ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,,

Ἐφημ. «Ἑστίαν». Ἐνταῦθα

Τόσον εἶνε βέβαιον, ὅτι ὁ πράγματι μέγας Γερμανὸς ποιητής, ὁ πρῶτος μάλιστα τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ρωμαντικῆς σχολῆς Ἑρρίκος von Kleist, ηὐτοκτόνησεν, ὥστε τὸ Γερμανικὸν ἐγκυκλοπαιδικὸν λεξικόν, παρὰ τοῦ ὁποίου ἀρυόμεθα τὰς περὶ τούτου πληροφορίας μας (νομικοὶ γὰρ ἐσμὲν καὶ οὐχὶ φιλόλογοι), ἀναφέρει πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ τὰ ἑξῆς ἐπὶ λέξει: 'Ο Kleist, ὅστις μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἠσθάνετο ἐκφεύγον τὸ θάρρος τῆς ζωῆς, ἐκέρδησε τὴν εὔνοιαν μιᾶς φίλης, τῆς κυρίας (Frau = γυναικὸς ἐγγάμου) Ἐρριέτης Vogel, ἥτις ἔπασχεν ἐκ νοσήματος ἀνιάτου, οὗ ἕνεκα ἦτο ἀνεπτυγμένη παρ' αὐτῇ ἡ πρὸς αὐτοκτονίαν τάσις, ἣν ἐν μέρει μετέδωκε καὶ πρὸς τὸν ἀτυχῆ φίλον της, ὅστις ἄλλως ἦτο κατειλημμένος ὑπὸ τοῦ κόρου πρὸς τὴν ζωήν. Τῇ 19 Νοεμβρίου 1811, ἀφοῦ πρῶτον ἐφόνευσε διὰ πιστολίου τὴν φίλην του ταύτην ὁ Kleist, ηὐτοκτόνησε συγχρόνως καὶ οὗτος παρὰ τὸ Potsdam.

Ἂν τώρα, εἷς ἐκ τῶνσυνέργα τῶν μας, ἐνυπογράφως μάλιστα, ἀνεζήτησεν ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου συμπέρασμά τι, ὑποθέτομεν ὅτι τοῦτο δὲν δύναται νὰ σημαίνῃ οὔτε ὅτι οὗτος ἀνέλαβε νὰ καυτηριάσῃ τὸν μέγαν ἐπαναλαμβάνομεν Γερμανὸν ποιητήν, οὔτε καὶ ὅτι ἡ «Δικαιοσύνη» ὑπέστη μικρὰν ἢ μεγάλην ἀβαρίαν ἐν τῇ σοβαρότητί της, δι' ἣν οὐχὶ ἄνευ λόγου τὴν ἐπαινεῖτε.

Ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν

ΑΓΩΓΗ

Κωνσταντίνου Κουφοπαντελῆ
κατοίκου Πειραιῶς.

Κ α τ ὰ

Ἰωάννου Α. Φωστίνη
κατοίκου Κρανιδίου καὶ ἤδη ἀγνώστου διαμονῆς

Ὁ Γ. Μαράτης ἐξέδοτο ἐν Πειραιεῖ 1) τὴν ἀπὸ 22 Φεβρίου 1905 συναλλαγματικὴν δρ. 678,70 πληρωτέαν μετὰ δύο μῆνας ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς της εἰς τὴν διαταγήν του καὶ εἰς τὸ ἐν Πειραιεῖ ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς τῆς Ἑλλάδος. 2) Τὴν ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1906 ἑτέραν συναλλαγματικὴν δρ. 859,10 πληρωτέαν μετὰ μῆνας τρεῖς ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς ἐκδόσεώς της εἰς τὴν διαταγήν του καὶ εἰς τὸ ἐν Πειραιεῖ ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Ἀμφοτέρας τὰς συναλλαγματικὰς ταύτας ἀπεδέχθη ὁ ἐναγόμενος ἀντὶ ἴσου ποσοῦ μετρητῶν τὰς ὁποίας ἔλαβε διὰ τὸ ἐμπόριόν του, ὁ δὲ ἐκδότης διὰ τακτικῆς ὀπισθογραφήσεως καὶ ἀντὶ ἴσου ποσοῦ μετρητῶν μετεβίβασε ἀμφοτέρας ταύτας τὰς συναλλαγματικὰς εἰς τὴν ἐμὴν κατοχὴν καὶ κυριότητα, ἀλλὰ κατὰ τὴν λῆξιν αὐτῶν ὁ ἐναγόμενος δὲν ἐπλήρωσεν.

Ἐπειδὴ εἶνε ὑπόχρεως ὁ ἐναγόμενος εἰς τὴν πληρωμήν. Διὰ ταῦτα καὶ καλῶν τὸν ἐναγόμενον εἰς συζήτησιν

Ἐξαιτοῦμαι

Νὰ ὑποχρεωθῇ καὶ διὰ προσωπικῆς αὐτοῦ κρατήσεως καθ' ὃ ἔμπορος καὶ δι' ἐμπορικὴν αἰτίαν συμβληθεὶς νὰ μοὶ πληρώσῃ 1) δραχ. 678,70. 2) δρ. 859,10 ἤτοι ἐν ὅλῳ 1537,80 ο|ο καὶ ταύτας ἐντόκως 9 ο|ο ἐτησίως ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς μέχρις ἐξοφλήσεως.

Νὰ κηρυχθῇ ἡ ἐκδοθησομένη ἀπόφασις προσωρινῶς ἐκτελεστή.

Νὰ καταδικασθῇ ὁ ἐναγόμενος εἰς τὰ ἔξοδα καὶ τέλη.

Ἁρμόδιος δικαστικὸς κλητὴρ ἐπιδότω τὴν παροῦσαν πρὸς τὸν κ. Εἰσαγγελέα τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν διὰ τὸν ἐναγόμενον ἀγνώστου διαμονῆς.

Ἐν Ἀθήναις 14 Ἀπριλίου 1907.

Ὁ Πληρεξούσιος Δικηγόρος
Χαρ. Ν. Ροΐλὸς

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

Τὸ Δικαστήριον τῶν ἐν Ἀθήναις Πρωτοδικῶν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 6893 (1907) ἀποφάσεώς του, δεχθὲν τὴν ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1907 αἴτησιν τοῦ Βασιλείου Φωτ. Ἀγγελίδου, κατοίκου Ἀθηνῶν κατὰ τῆς συζύγου του Εὐαγγελίας Β. Ἀγγελίδου τὸ γένος Ταλούση κασοίκου ἐπίσης, διέταξε τὴν δημοσίευσιν καὶ τοιχοκόλλησιν αὐτῆς κατὰ τὰ ἄρθρα 677 καὶ 683 Πολ. Δικ. ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐγέρσεως τῆς περὶ διαζυγίου ἀγωγῆς αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Δεκεμβρίου 1907

Ὁ τοῦ αἰτοῦντος Β. Φ. Ἀγγελίδου
πληρεξούσιος δικηγόρος
Θεόδωρος Μ. Γούσκος

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ
Δικηγόρου ἐν Ἀθήναις

ΠΕΡΙ ΤΗΣ CONDICTIO INCERTI

Τόμοι ἐκ σελ. 168 Δρ. 3

ΠΕΤΡΟΥ Μ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ
Εἰρηνοδίκου ἐν Πάτραις

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Κατὰ τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον καὶ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐφαρμογήν του.

Τόμοι ἐκ Σελ. 128 Δραχ. 3

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΩΣ ΙΣΧΥΕΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ
ΥΠΟ
ΣΠΥΡ. ΕΥΚΛΕΙΔΟΥ

Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ δευτέρου τόμου.

ΔΗΜ. Α. ΠΕΤΡΑΚΑΚΟΥ
Δικηγόρου ἐν Ἀθήναις

ΟΙ ΜΟΝΑΧΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ

Ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ

Τόμος πρῶτος. Ἡ πρώτη ὀργάνωσις. Οἱ κανόνες τοῦ Μ. Ἀντωνίου, τοῦ Μ. Παχωμίου καὶ τοῦ Μ. Βασιλείου. Αἱ ἐκκλησιαστικαὶ καὶ πολιτικαὶ διατάξεις κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα. Ἡ νομικὴ θέσις τῶν τε μονῶν καὶ μοναχῶν.

Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ἔκδοσις ἕκτη ὑπὸ **Μιχ. Γ. Λιβαδᾶ.**
Συνεπληρώθη τὸ ὅλον ἔργον ἐκ τριῶν τόμων.

ΚΩΝΣΤ. Α. ΠΑΠΑΠΑΝΟΥ
Διδάκτορος τοῦ Δικαίου

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙ ΕΚΤΕΛΕΣΤΩΝ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Τεῦχος ἐκ Σελίδων 27

ΗΛΙΑ Κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ
Δικηγόρου ἐν Ἀθήναις

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΠΕΡΙ ΑΠΟΘΕΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΕΧΥΡΟΓΡΑΦΩΝ

ἤτοι ἑρμηνεία τοῦ νόμου περὶ Γενικῶν Ἀποθηκῶν

Τιμᾶται δραχ. 7

Π. ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΝ ΙΤΑΛΙΑ

Τόμος Α'.

Πωλεῖται ἐν Ἀθήναις εἰς τὰ κυριώτερα βιβλιοπωλεῖα.

Οἱ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν λαμβάνουσι τὸ βιβλίον ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν, ἀποστέλλοντες δραχ. 6 τῷ κ. Σ. Μεϊντάνῃ δικηγόρῳ εἰς Κέρκυραν.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Σ. ΔΕΛΟΥΚΑ
Ὑφηγητοῦ τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου
ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

ἰδίᾳ τῶν ἀνωνύμων ἐν Ἑλλάδι

Τόμος ἐκ σελ. 235—*Τιμᾶται δρ. 5*

Ἡ συνδρομὴ τῆς «Δικαιοσύνης» διὰ τὸ τρέχον δικαστικὸν ἔτος ὅπερ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ πρώτου Σαββάτου τοῦ Ὀκτωβρίου, καὶ λήγει τὸ τελευταῖον Σάββατον τοῦ Ἰουνίου, ὡρίσθη εἰς δραχμὰς 7.50, δύναται δὲν ἀκαταβληθῇ καὶ εἰς δύο δόσεις ἐκ δρ. 4·

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΙΩΣΗΦ ΚΟΛΕΡ
Καθηγητοῦ τοῦ ἐν Βερολίνῳ Πανεπιστημίου.

ΤΑ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΝ ΤΩι ΔΙΚΑΙΩι ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

(Συνέχεια τοῦ ὑπ' ἀριθ. 73 φύλλου)

Κατὰ τὰ διαλειφθέντα, δέον καὶ ὁ ὑπὲρ ἄνω τοῦ κοινοῦ ἀνθρώπου ἐγκλητῶν, νὰ ἐξετασθῇ καὶ θεωρηθῇ ὡς ἐγκλήματίας, εἰς δὲ τὸν ἀληθῆ δραματικὸν ἀπόκειται νὰ ζωγραφίσῃ τὴν ἐγκληματικὴν ταύτην φύσιν ὡς ἐγκληματικὸν τύπον.

Ἀπὸ τοῦ γενικοῦ δὲ τούτου τύπου ὁ ποιητὴς ἀφορμώμενος δύναται νὰ δημιουργήσῃ ἐξέχουσαν πραγματικὴν φυσιογνωμίαν ἐν τῷ προσώπῳ τραγικοῦ ἥρωος. Ὁ θέλων νὰ παραστήσῃ χαρακτῆρα ἥρωος ἐγκληματικῶς βεβαρημένον, δέον ἰδίᾳ κατὰ πρῶτον νὰ πραγματευθῇ αὐτὸν ἐγκληματοῦντα κατὰ τὰς παραδεδεγμένας ἀρχὰς τῆς ἐγκληματικῆς ψυχολογίας. Τοῦτο τυγχάνει τοσοῦτον προφανές, ὥστε οὐδεμιᾶς χρήζει περαιτέρω ἀναπτύξεως.

Φύσει ἐγκληματίαι.

Μεταξὺ τῶν ἐγκληματικῶν τύπων ὑπάρχει διαβάθμισίς τις τέλος, παρατηρουμένη παρὰ τῷ Σαιξπήρῳ, ἢ παρ' ἄλλοις δραμματικοῖς. Ἡ ἀτελεύτητος χορεία ἐκείνων, οἵτινες, ἀποσπασθέντες τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας, οὐδεμίαν ἀναπτύσσουσι πλέον ὅπως ἔδει λειτουργίαν, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς ἀποδίδονται εἰς τὸ ἔγκλημα καὶ μόνον. Οὗτοι εἶνε οἱ κατὰ πλήρη κυριολεξίαν ἐκ συστήματος «*ἐγκληματίαι*», ἐκεῖνοι δηλονότι, παρ' οἷς τὸ ἔγκλημα δὲν συντρέχει ἑτέρᾳ τινὶ συνήθει ἐπαγγελματικῇ αὐτῶν λειτουργίᾳ, ἀλλ' ἀποτελεῖ τὴν ἀποκλειστικὴν ἢ τοὐλάχιστον τὴν προέχουσαν ἐνασχόλησιν.

Τοιοῦτοι ἐγκληματίαι ὑπῆρξαν καθ' ἁπάσας τὰς ἐποχάς, εὐθὺς ὡς ἐπισυνέβαινεν ὥστε ἄνθρωποι ἀπεκλείοντο τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας ὡς ἀπόβλητοι αὐτῆς. Κατὰ τοὺς προμεσαιωνικοὺς καὶ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους πᾶς ὅστις προεκηρύσσετο ὡς ἐκτὸς τῆς προστασίας τῶν νόμων (hiedlos) ὑπὸ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας ἢ τῆς ἐν Γερμανίᾳ πρὸς διατήρησιν τῆς εἰρήνης περιοδικῶς συγκαλουμένης συνόδου τῶν φεουδαρχικῶν ἡγεμόνων, (εἴτε παρὰ Ρωμαίοις δυνάμει τῆς capitis demiuutio maxima εἰς κατάστασιν ἀπαγορεύσεως ὕδατος καὶ πυρός, εἰς ἣν ποινὴν βραδύτερον ὑπεισῆλθεν ἡ τῆς ὑπεροντείου ἄπω ἐξορίας πρβ. Ι. 3 Δ. 48, 63. Βασ. 60, 45 α' σχόλιον) ὑπεχρεοῦτο εἰς τελείαν ἀποχώρησιν (καὶ ἀπομόνωσιν) ἐκ τῆς κοινωνίας, καὶ καθίστατο κατ' ἀνάγκην «*δασύβνος*» κατὰ τὴν σκανδαυϊκὴν φρασεολογίαν.

Ἐξ ἄλλου ὅμως ὁ τοιοῦτος ἀπόβλητος τῆς κοινωνίας εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀνάγκην ἄλλως ἢ διὰ τῆς εἰρηνικῆς συναλλαγῆς νὰ πορισθῇ τὰ χρειώδη τοῦ βίου του, ἀφ' οὗ οἱαδήποτε ἐπικοινωνία μετὰ τῶν πόλεων ἦτο ἀποκεκλεισμένη εἰς αὐτόν. Οὕτως ἀνεπτύχθη ἡ ληστεία. Καὶ ἄλλοι δὲ ἡνοῦντο μετὰ τῶν ἀποβλήτων τούτων. Οὕτως οἱ μὲν ἐγκατεστάθησαν ὁριστικῶς ἐπὶ τῶν δημοσίων ὁδῶν, εἰσπράττοντες διόδια, οἱ δὲ ἱδρύθησαν μόνιμοι ποικιλώνυμοι «σπεῖραι φαυλοβίων, ἀποβλήτων τῆς κοινωνίας» ὡς ἀποκαλεῖ αὐτούς, ἡ ποινικὴ νομοθεσία τῆς Καρολίνας, οἷαι ἡ Σικελικὴ Μαφφία, ἡ Καμόρρα τῆς Νεαπόλεως καὶ ἄλλαι.

Τοιοῦτοι ὑπὸ τὴν *κυριολεκτικὴν ἔννοιαν ἐγκληματίαι* εὑρίσκονται καὶ νῦν παρ' ἡμῖν· πάντες οὐχὶ πλέον ἐντὸς τῶν δασῶν, ἀλλ' ἐν τοῖς κρησφυγέτοις τῶν στενωπῶν τῶν μεγαλοπόλεων. Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ νυκτοκλέπτου καὶ τοῦ νυκτερινοῦ ἐπιδρομέως, οἵτινες ἐγκυμονοῦσι τὰ σχέδιά των ἐντὸς τῶν ἀποκρύφων κοιλοτήτων τῆς περιστοιχούσης τὴν πόλιν ἐρημίας ἢ ἐντὸς τῶν ὑπογείων κελλίων, ὁπόθεν εἶτα ἀφορμᾶται πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν κακοποιῶν αὐτοῦ βουλευμάτων. Οὗτοι εἶνε ἀριστοτέχναι τοῦ εἴδους τῆς βιοτεχνίας ταύτης· ἐκλέγοντες τὰ θύματά των μεταξὺ στρωμάτων κοινωνικῶν ἢ ἐπαγγελματικῶν τάξεων ἀποκτῶσιν εἰς ὡρισμένα εἴδη ἐγκληματικῶν πράξεων ἰδιοφυΐαν καὶ ἐντέλειαν ἀπαράμιλλον, κατορθοῦντες μεθ' ὅλην τὴν παρατολμον.

(Ἀκολουθεῖ)